

Ρωμηοσύνη (Ἱερόθεος Βλάχος Μητροπολίτης Ναυπάκτου)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἡ Ρωμηοσύνη δὲν εἶναι ἓνα διανοητικὸ ἰδεολόγημα, οὔτε ἀπλῶς μία ἀναφορὰ στὸ παρελθόν, ἀλλὰ τὸ αὐθεντικὸ καὶ ἀληθινὸ βίωμα, ποὺ τὸ βιώνουν καὶ σήμερα πολλοὶ ἄνθρωποι, ποὺ συντονίζονται σὲ αὐτὴν τὴν συγκεκριμένη στάση ζωῆς. Αὐτὸν τὸν τρόπο ζωῆς, ποὺ διαφέρει ριζικὰ ἀπὸ τὸν φράγκικο τρόπο ζωῆς τὸν ἔζησαν ὄχι μόνον στὰ Μοναστήρια καὶ στοὺς τόπους τῆς ἀσκήσεως, ἀλλὰ καὶ στὸν κοινωνικὸ χῶρο...

Φορεῖς καὶ ἐκφραστὲς αὐτοῦ τοῦ τρόπου ζωῆς ἦταν οἱ ὁμολογητὲς τῆς πίστεως, οἱ ἅγιοι Πατέρες ποὺ ἔζησαν κοντὰ στὸν λαὸ καὶ μᾶς ἄφησαν ὡς ὑποθῆκες τὰ συγγράμματά τους, οἱ μάρτυρες ποὺ ἔδωσαν τὴν μαρτυρία καὶ υπέστησαν τὸ μαρτύριο γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, οἱ ὅσοι ἀσκητὲς ποὺ ἀγωνίστηκαν ἐναντίον τῶν παθῶν καὶ τῶν σατανικῶν δυνάμεων, οἱ νεομάρτυρες κατὰ τὴν Τουρκοκρατία, ποὺ συνετέλεσαν στὴν διατήρηση τῆς ἀληθινῆς ζωῆς τῆς Ρωμηοσύνης, καὶ τὸ μαρτύριό τους ἦταν πραγματικὴ ἐθνικὴ ἐορτὴ γιὰ τοὺς ὑποδουλωμένους Ρωμηούς. Στὸ ἔργο καὶ τὴν διδασκαλία τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ στὸν βίο καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐν Ἰωαννίνους μαρτυρήσαντος φαίνεται ἀκριβῶς τί εἶναι ἡ Ρωμηοσύνη.

Ἄν μελετήσῃ κανεὶς προσεκτικὰ τὸν βίον καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου, τῆς Θράκης, τοῦ Λιβάνου τῆς Συρίας κλπ., θὰ διαπιστώσῃ ὅτι οἱ ἄνθρωποι βίωναν ἕναν πολιτισμὸν τοῦ ὁποίου βάση δὲν ἦταν ἡ λογικὴ καὶ τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ ἡ καρδιὰ καὶ τὸ καθῆκον. Ἦταν ἀναπτυγμένη ἡ φιλοθεΐα καὶ ἡ φιλανθρωπία. Τὸ φιλότιμο καὶ ἡ ἀρχοντιά, ἡ θυσία καὶ ἡ προσφορά, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐλευθερία ἦταν τὰ βασικὰ στοιχεῖα ζωῆς. Αὐτὸ τὸ βλέπουμε στοὺς τελευταίους μεγάλους Γέροντες ποὺ ποίμαιναν τὰ ποιμνιά τους μέσα ἀπὸ τὰ πραγματικὰ γνωρίσματα τῆς Ρωμηοσύνης, ὅπως εἶναι ὁ ἅγιος Ἀρσένιος ὁ Καππαδόκης. Αὐτὸ μᾶς φανερώνουν καὶ οἱ λαξευτοὶ βράχοι τῆς Καππαδοκίας, ἀλλὰ καὶ ὁλος ὁ τρόπος ζωῆς τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν ἐκείνων. Ἀκόμη καὶ οἱ Κρυπτοχριστιανοὶ δείχνουν τὸν χαρακτήρα τῆς Ρωμηοσύνης, ποὺ δὲν ὑποδουλώνονται ψυχικὰ ποτέ, ἔστω κι ἂν ἐξαναγκάζονται νὰ εἶναι ὑπόδουλοι σωματικά.

Πιστεύουμε ὅτι δὲν ἐξέλειπε αὐτὸς ὁ τρόπος ζωῆς ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ Γένους μας, ἀφοῦ καὶ σήμερα τὸν ζοῦν πολλοὶ ἀνάμεσά μας. Ἡ ποιμαντικὴ μου διακονία, ἡ ἐπικοινωνία μου μὲ πολλοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ μου ἔδειξε τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ρωμηοσύνη καὶ ποιὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Ρωμηός. Παλαιότερα ἔγραψα γιὰ δύο τέτοιες μορφές. Δὲν εἶναι ἄσκοπο νὰ παρουσιάσω μερικὰ ἀπὸ ὅσα περιέγραψα γιὰ τοὺς δύο αὐτοὺς Ρωμηούς.

Γιὰ τὸν ἕνα ἔγραψα:

«Ζυμωμένος μὲ τὴν Ἑλληνορθόδοξη Παράδοση, θρεμμένος μὲ τὰ ἥθη τῆς λαϊκῆς εὐσέβειας, μὲ ἕναν πόνο μὰ καὶ συγχρόνως σὲ μία ἡρεμία, μᾶς θύμιζε τὴν «πονεμένη Ρωμηοσύνη». Ἐξω ἀπὸ λογιολογισμοὺς καὶ διαλεκτικοὺς συλλογισμοὺς ζοῦσε αὐθεντικὰ τὴν κοινωνία μὲ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀδελφούς του. Ζοῦσε ὑπαρξιακὰ τὸν «λαὸ τοῦ Θεοῦ». Εἶχε βιώματα αὐθεντικά, ἀτόφια, καθαρὰ. Ἀπὸ μέσα του ἔβγαινε ἕνα ἄρωμα ἐκκλησιαστικοῦ ἠθους. Γιατί ἤξερε τί εἶναι Ἐκκλησία καὶ ἤξερε νὰ σκορπάει συμπόνια σὲ ὅλους. Εὔρισκε φῶς, ζωὴ καὶ τροφή στὸ δόσιμο, στὴν κένωση, στὸ κλάμα, στὴν ὑπέρβαση τοῦ ἐγώ. Ἔτσι, ὅταν τὸν πλησίαζες καταλάβαινες ὅτι μιλοῦσε τὴν μητρικὴν γλῶσσα, ποὺ εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας.

Ταπεινός, ἀπλός, ἡρεμὸς, πρᾶος, εἰλικρινής, ἀνεξίκακος, γεμάτος ἀγάπη καὶ συμπόνια, εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν πολυτάραχη ζωὴ του. Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ συνεχῶς τὸν διακατεῖχε καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ κάνει κάτι ποὺ δὲν τὸ ἤθελε ὁ Θεός. Εἶχε καρδιὰ ἀρκετὰ εὐαίσθητη, ποὺ συνελάμβανε τὶς πραγματικὲς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ».

Για τὴν δευτέρη ἔγραψα, μεταξὺ τῶν ἄλλων:

«Ἦταν μία ἀπλὴ γυναίκα τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἡ λειτουργικότητά της ἦταν ἀρκετὰ μεγάλη. Λειτουργοῦσε στὴν κοινωνία σὰν τὰ ζωντανὰ καὶ ὑγιῆ πνευμόνια. Ἀνέπνεε ἡ ἴδια καὶ βοηθοῦσε καὶ ἄλλους νὰ ἀναπνέουν. Ἦταν ἀπλὴ γυναίκα τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἡ σοφία της ἦταν μεγάλη. Εἶχε σοφία πέρα ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη γνώση. Ἡ σοφία της ἦταν καρπὸς τῆς ἄγνωστης γνώσης. Ὁ βίος της ἦταν ἀπαύγασμα τῆς πονεμένης Ρωμηοσύνης. Ἡ ζωὴ της ἦταν ἕνας πόνος καὶ μία χαρά, ἕνας σταυρὸς καὶ μία ἀνάσταση. Μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι ἦταν σάρκωση τοῦ μαρτυρικοῦ μας Γένους. Εἶχε μητρικὴ καρδιά. Ἡ καρδιά της χτυποῦσε γιὰ ὅλους, ὄχι ἀπλῶς γιὰ νὰ συντηρήσει τὴν βιολογικὴ ζωὴ, ἀλλὰ γιὰ νὰ στηρίξει τὸν κόσμο. Μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι ἦταν μία μάνα τῆς ἀνθρωπότητας. Ἀγαποῦσε καὶ τὴν Παναγία, γιατί τὴν καταλάβαινε. Ὡρες ὀλόκληρες προσευχόταν γιὰ ὅλο τὸν κόσμο. Δὲν ξεχώριζε ἐχθροὺς καὶ φίλους, συγγενεῖς καὶ ἀγνώστους. Γιὰ αὐτὴν ὅλοι ἦταν γνωστοί. Προσευχόταν γιὰ τὸν Πατριάρχη, γιὰ τοὺς ἐπισκόπους, τοὺς ἱερεῖς, τοὺς μοναχοὺς, τοὺς ἱεραποστόλους καὶ ὅλο τὸν κόσμο. Προσευχόταν περισσότερο γιὰ τοὺς νεκροὺς. Ἔτσι ἔνοιωθε πραγματικὰ τὴν ἐνότητα τοῦ κόσμου, χωρὶς ρομαντισμοὺς καὶ ψευδαισθήσεις. Ἡ προσευχή της, ξεχείλιζε μὲ κλάματα, μὲ δάκρυα. Εἶχε καρδιά εὐαίσθητη. Διάβαζε καὶ κουβεντιάζε μὲ τὴν καρδιά. Εἶχε μία πολὺ μεγάλη εὐαίσθησία. Καὶ αὐτὸ δὲν ἦταν ἀπλῶς μιὰ γυναικεῖα εὐαίσθησία, ἀλλὰ συνδυασμένο μὲ ἀνδρεία καὶ γενναιότητα ἀποτελοῦσε μιὰ ἀρμονία καὶ ἰσορροπία. Πίστευε στὴν μεγάλη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ μποροῦσε εὐκόλα νὰ παρηγορήσει τὸν κάθε πονεμένο. Αὐτὴ ποὺ πέρασε τόσοις πόνους, γνώριζε τρόπους παρηγοριᾶς. Καὶ ἡ ἀγάπη της πρὸς τὴν Παναγία ἦταν καρπὸς αὐτῆς τῆς εὐαίσθητης καὶ στοργικῆς καρδιάς.

Δὲν ἤξερε τί θὰ πεῖ «δικαίωμα». Γνώριζε καλὰ τὸ καθῆκον, τὸ καθῆκον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀρχοντιᾶς. Ἡ ζωὴ της ἦταν δόσιμο ὀλοκληρωτικό. Προσφορά. Ἀγαποῦσε καὶ κουραζόταν. Ἦξερε νὰ ἀγαπᾷ καὶ ἤξερε νὰ τὸ ἐκφράζει. Καὶ οἱ μικρὲς της ἀδυναμίες ντυνόταν μὲ ωραία φορεσιά. Γιὰ αὐτὸ φαινόταν καὶ αὐτὲς ωραῖες. Πῶς νὰ ξεχάσεις τὴν θυσία καὶ τὴν προσφορά; Πῶς νὰ λησμονήσεις τὴν ἀπλόχερη ἀρχοντιᾶ;

Ζοῦσε μέσα στὸ Φῶς τοῦ Θεοῦ, στὸ φῶς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδας, τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς καρτερίας, τοῦ πόνου καὶ τῆς χαρᾶς. Ἀκατάπαυστη προσευχή της ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Μέσα της κυκλοφοροῦσαν ὅλοι οἱ χυμοὶ τῆς Παράδοσης, τῆς Ὁρθόδοξης Παράδοσης. Ἔπινε γάλα ὄχι ἀπὸ κουτιά, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ζωντανὸ μαστὸ τῆς Ἐκκλησίας».

Αὐτὰ δείχνουν τὴν ἀρχοντιὰ τῆς Ρωμηοσύνης, ποὺ διασώζεται μέχρι σήμερα.

Ὁ π. Ἰωάννης Ρωμανίδης ποὺ μᾶς ὑπέδειξε τὴν ἀξία τῆς Ρωμηοσύνης, ἀλλὰ καὶ ἔκανε ἔρευνες γιὰ νὰ παρουσιάσει τὴν διαφορὰ μεταξύ τοῦ Ρωμηοῦ καὶ τοῦ Φράγκου, σκιαγραφεῖ παραστατικὰ τὴν οὐσία τῆς Ρωμηοσύνης καὶ τὴν ἀξία τοῦ Ρωμηοῦ. Θὰ παραθέσω σημαντικὰ κομμάτια χωρὶς νὰ τὰ ἀναλύσω.

«Ἡ Ρωμηοσύνη δὲν ἀποδεικνύεται. Περιγράφεται. Δὲν χρειάζεται ἀπολογητάς. Εἶναι ἀπλῶς αὐτὸ ποὺ εἶναι. Τὸ δέχεται κανεὶς ἢ τὸ ἀπορρίπτει. Διὰ τοῦτο τὰ παιδιὰ τῶν Ρωμηῶν ἢ παρέμενον πιστοὶ καὶ σκληροὶ Ρωμηοὶ ἢ ἐφράγκευον ἢ ἐτούρκευον.

Καὶ σήμερον ἄλλοι παραμένουν Ρωμηοί, ἄλλοι ὅμως ἀμερικανεύουν, ρωσεύουν, φραντσεύουν, ἀγγλεύουν, δηλαδὴ γραιοκρούουν».

«Ὁ Ρωμηὸς ὄνειροπόλος καὶ ἀφελὴς δὲν εἶναι. Ἀλλὰ οὐδέποτε γίνεται πνευματικῶς ἢ σωματικῶς δοῦλος τοῦ συμμάχου. Γίνεται σύμμαχος πιστὸς εἰς τὰ συμπεφωνημένα ἀλλὰ ἰδεολογικῶς ἀδέσμευτος.

Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει πάλιν ὅτι δέχεται μόνον τὰ ρωμαίικα καὶ τίποτε τὸ ξένον. Δέχεται ὅ,τιδήποτε τὸ καλὸν καὶ τὸ κάμνει ρωμαίικον. Ὅπως γίνεται σύμμαχος μὲ ὅποιον συμφέρει ἐθνικῶς, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἀποκτᾶ ὅλα ὅσα χρειάζονται ἀπὸ τὴν σοφίαν τῶν ἐπιστημόνων τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὰ προσαρμόζει εἰς τὸν ρωμαίικον πολιτισμὸν του. Οὐδέποτε συγχέει τὰς θετικὰς ἐπιστήμας μὲ τὸν πολιτισμὸν, ἀφοῦ γνωρίζει ὅτι καὶ ὁ βάρβαρος δύναται νὰ ἔχει ἢ νὰ ἀπόκτηση καὶ νὰ προαγάγει τὰς θετικὰς ἐπιστήμας, διὰ νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὰς εἰς τὴν ὑποδούλωσιν καὶ καταστροφὴν τῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τοῦτο ὁ Ρωμηὸς γνωρίζει ὅτι εἶναι πνευματικὸς ἡγέτης καὶ εἰς αὐτοὺς ποὺ εἶναι ὡς τεχνοκράται καὶ ὡς οἰκονομικὴ δύναμις ἡγέται».

«Ναὶ μὲν ὁ Ρωμηὸς ἔχει ἀπόλυτον πεποίθησιν εἰς τὴν Ρωμηοσύνην του, ἀλλὰ οὔτε φανατικὸς οὔτε μισαλλόδοξος εἶναι καὶ οὔτε ἔχει καμμίαν ξενοφοβίαν. Ἀντιθέτως ἀγαπᾷ τοὺς ξένους οὐχὶ ὅμως ἀφελῶς.

Τοῦτο διότι γνωρίζει ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅλας τὰς φυλὰς καὶ ὅλα τὰ ἔθνη χωρὶς διάκρισιν καὶ χωρὶς προτίμησιν. Ὁ Ρωμηὸς γνωρίζει ὅτι ἡ Ρωμηοσύνη του κατέχει τὴν ἀλήθειαν καὶ εἶναι ἡ ὑψίστη μορφή τῶν πολιτισμῶν. Ἀλλὰ κατανοεῖ ἄριστα τὸ γεγονός ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν Ρωμηόν, ὅχι ὅμως περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν κάτοχον τῆς ἀληθείας ἀλλ' ἐξ ἴσου ἀγαπᾷ τὸν κήρυκα τοῦ ψεύδους. Ἀγαπᾷ τὸν ἅγιον, ἀλλ' ἀγαπᾷ ἐξ ἴσου ἀκόμη

καὶ τὸν διάβολον.

Διὰ τοῦτο ἡ Ρωμηοσύνη εἶναι αὐτοπεποίθησις, ταπεινοφροσύνη, καὶ φιλότιμον καὶ ὄχι κίβδηλος αὐτοπεποίθησις, ἰταμότης καὶ ἐγωισμός. Ὁ ἥρωισμὸς τῆς Ρωμηοσύνης εἶναι ἀληθῆς καὶ διαρκῆς κατάστασις τοῦ πνεύματος καὶ ὄχι ἀγριότης, βαρβαρότης καὶ ἀρπακτικότης.

Οἱ μεγαλύτεροι ἥρωες τῆς Ρωμηοσύνης συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν ἁγίων».

Πραγματικά, Ρωμηοὶ εἶναι οἱ μεγάλοι ἅγιοι ποὺ μετέχουν τῆς καθαρτικῆς, φωτιστικῆς καὶ θεοποιοῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ καὶ μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὴν μέθεξιν ἀγιάζουν ὅλον τὸν τρόπο ζωῆς, προσωπικῆς καὶ κοινωνικῆς, δημιουργοῦν πολιτισμὸ καὶ ἀναπτύσσουν τὶς τέχνες, προσλαμβάνουν καὶ τὰ νέα στοιχεῖα ζωῆς καὶ τὰ ἐντάσσουν μέσα στὸν αὐθεντικὸν τρόπο ζωῆς τῆς Ρωμηοσύνης.

Θέλουμε νὰ ζοῦμε στὴν Εὐρώπη ὡς Ρωμηοὶ γιὰ νὰ μὴν χάσουμε τὴν ἀνθρωπιά μας καὶ νὰ βοηθήσουμε ὅσους Εὐρωπαίους ἀναζητοῦν τὴν Ρωμηοσύνη, τῆς πρὸ τοῦ Καρλομάγνου Εὐρώπης.

Μὲ αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις καταλαβαίνουμε καλὰ ὅτι δὲν ἀνήκουμε οὔτε στὴν Ἀνατολὴ οὔτε στὴν Δύση, ἀλλὰ ζοῦμε σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση, ὄντες Ρωμηοὶ στὸ φρόνημα καὶ τὴν ζωὴ.

«Ἡ Ρωμηοσύνη θὰ χαθεῖ ὄντις ὁ κόσμος λείψει»

Πηγή: agiazoni.gr